

király hazát mire reggel fel kél mindjárt hányák szélyel és hogy ha fel ebred magát egy sátorba találja alig mondotta ki már ő ezenn parantsolatot mindjárt meg vólt tselekedve hát egyszer tsak a király meg fazik és kiáltya a szoba leányát hogy hozanak néki kávét de *még jó lett volna ha tsak egy kis dúplitét hoztak volna kavé helyet és tsúkor helyet egy kis jó siros bagót is* de sem só sem kenyér nem vót anál fogva fel öltözik a tsászár hát látya magát hogy egy rongyos sátorba van és nintsen senki mellette mert azalatt az idő alatt míg a vintze oda vólt a leánya a tsászáral mindeg egy szobá ba vólt demár most nem is látta a leányát ezért ilyetd meg olyan nagyon azomba a vintze megint meg forditya azalatt az idő alatt a 12tt oriás és parantsolja nékik hogy hozzák elő a királyt alig mondhatta ki mindjárt ott termet a király elebb ugyan nem akarta ki mutatni magát a vintze hogy ő ki légyen hanem azútan hogy meg sajnálotta meg mondotta hogy ő vólma az a kit a leánya szám ki vetésbe küldöt és még is ő nem halt meg hanem meg most is nagyobb úr mint anak előtte ekor osztán azt mondotta hogy él é meg a felesége vagy nem a király pedig tódította hogy azolta olyan beteges mert nagyon sajnálotta és az óta mindeg az atyával vele lakot így éltek ők itten egészen három napig egyszer a mint fel kelnek meg forditya a gyűrüt az úlyába hát mindjárt elő termet az oriás és mondja a királynak hogy ezek az én legényeim ekor parantsolatot adot néki hogy ötöt minden háza népestől együt vinék haza mely[et] az oriások meg is tselekedtek és meg találták a feleséget mert ez már akor az atyáért küldöt hogy hozzák haza de a vas ember meg találta az oriás pajtásokat és még ő is segítet ekor meg nagyobb lakadalmat tsaptak és úgy éltek együt és parantsolta az oriásoknak hogy ötöt változtatásák fijatalá és így meg jobban szerette a tsászár jánya és még éltek sokaig

Ekor osztan fel ébredtem

Fimís hújus operis

segits úram töbreis.

Vége.

Szegedi népies imádságok és ráimádkozások.

Szömverésrű való.

Pálma szülte ágát, virága szülte Szent Annát. Mídön az Úr Jézus a földön járt, előtanált három zsidólánt. Eggy asz monta: de szép vagy Jézus, mind a nap. Másik asz monta: de szép vagy Jézus, mind a hód. Harmadik asz monta: de szép vagy Jézus, mind a hajnali csillag. Ez a három zsidólány mögverte Jézust szömmé. Evitte Mária Jézust a Jordán vizire, ahun vizet merített, asztán fehér márvánküre öntötte. Ezön kisedrű a verést, fájdalmat mosom lē evvé az imáccsággá.

Rándulásrű való.

Úton mén a Szentasszony, Szentasszonnak Szengyermök a kezibe, Szengyermöknek szent köröszt a kezibe. Icemödés, ficemödés, inaknak, csontoknak hejjibű kimönetele. Kűdöm Mária Jézus, Mária kűdi Szent Fiáhon, Jézus kűdi hejjire.

Imáccság.

Jégön mén egy madár, de nem madár: szárnyas kisangyalka. Szárnya alatt szent ótár, szent ótárba igazs hit, igazs hithe Boldogasszony.

Kütekint a napkeletre. Ott látott egy aranyos házat: kívül aranyos, belül irgalmas, abba jártam térgyig vérbe, könyékig könybe. (Aki eszt az imáccságot este-röggé émongya: hét halálos büntü mögmenekszik).

Imáccság.

En főkelök én ágyambú, mind Úr Jézus koporsóbú, mellém töszöm két karomat, két misemondó gyértyámat. A kakasok mökszóllaltak, Máriját kiátanak: kéjj fő szép Szüz Márija, mökfokták Szent Fijadat, körösfára feszítöttek. Kécs csöpp vére écsöppent, az angyalok főszöttek, cintányérokba tötték, kehöbe öntöttek, paradicsomba vitték. (Aki eszt az imáccságot émongya: része lögyön a paradicsomba).

Szeged Alsóváros, 1928—1929-ben lejegyezte:

Bálint Sándor.

A csantavéri nyelvjárás.

(Második közlemény.)

Magánhangzók zártabbaválása.

16. A XVI. sz. előtti é hangból egy fokkal zártabb *i* lett: ágyík, árnyík, bámíszkodik, bugyburíkul, csípöl, csírín, dícsír, edín, egíssz, emísz, emlík, fehér, fík, fősvín, gím, gyíkín, ígír, itík, izík, kík, kemín, kíń (= kén), kínyémes, kíntelen, kíszü, kísz, kíve, kímil, kísert, kökín, körösztín, kukuríkul, lík (~ lék), mellín, náz (~ néz), nyöstín, paesít, pícéz, píz, remáll, rikít, seregín, sirín, sikít, sitít, tányír, típ, természet, tessík, törtínik, törvín, vílemín, vófín, szekrín, avítt (< avélt). A *-ség*, *-vény*, *-mény* képzők kivétel nélkül zárt magánhangzóval fordulnak elő, az *-ék* azonban mindkét alakban használatos (takaréék ~ takaríék, törmelék ~ törmelíék, kaparéék ~ kaparíék, stb.). Ezek analógiás hatására a *nehézség* és *nehéz* szavak is előfordulnak *nehíssíg* és *nehíz* alakban.

E zártabbá vált alakok *i*-je utóbb több esetben megrövidült. (V. ö. 8. §.)

17. A köznyelvi *ó > ú* és *ö > ü* változás itt is végbement, még pedig nagyobb arányban. A *-ból*, *-böl*, *-ról*, *-röl*, *-ól*, *-öl* ragok kivétel nélkül zártabb alakban járulnak a főhöz: házbú, kertbú, árú, érú, hazúrú, úta, stb. Ezekon kívül zártabbaválás történt még a fúrú, kanesú, kúdús, mogyorú, nyoszojú, rúzza, turú, bú, bút, dúl, düt, fenyú, herkentyú, kú, tú (~ tüve), ú, úk, úkéme, kíszü, söprú, szú (~ szüvés, de szövet), dö-pörtyú szavakban is. A zártabbá vált *ú*, *ü* néhány esetben megrövidült (v. ö. 9. §).

18. Számos esetben *o > u* és *ö > ü* zártabbaválás történt: ahun, hun, ehun, hunnan, ahunnan, othun, bukréta, bukor, bugyburíkul, bundzsúr, csuda (de kicsoda, micsoda), csudákozik, csukor, csurdul, csurog, csurgó, düngó, durung, furma, furt, kuffér, muzi, kukuríkul, ustor, uzsonnya, vánkus, Vilmus, fujt (esuma?); büffen, büfög, güdör, cüvek, gyün, gyükér, lük, lügdös, lüvödöz, lül, püffed, püffeszkedik, üsztökél, üvé.

19. Szórványos esetek: